

Erfarenheter av andra- handsmarknaden

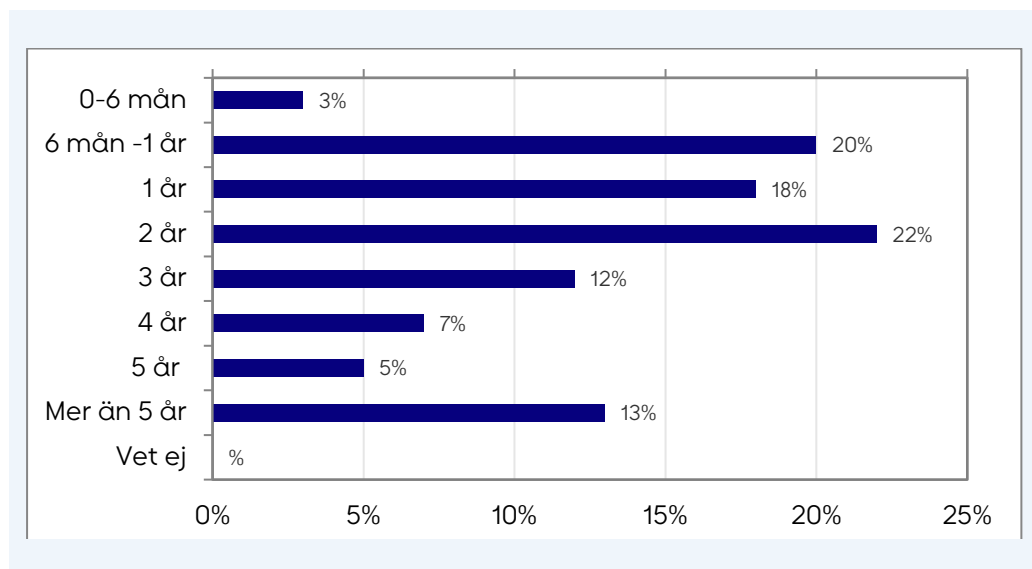
Andrahandsmarknaden – ett osäkert kort?

Vilka fördelar och nackdelar finns det med att bo i andrahand? Upplevs det som ett otryggt boende eller inte? Det var frågor som ställdes under våren 2026 till studenter i Göteborg men också till Hyresgästföreningens medlemmar i region västra Sverige som fick möjlighet att svara på exakt samma frågeställningar via ett medlemsbrev där det fanns en länk till en enkät. Här redovisas svaren från dessa.

Av de hyresgäster som svarat på frågorna bodde nästan en tredjedel i andrahand under 2010-talet. 23 procent under 2020-talet och resterande 46 procent 2000-talet eller tidigare.

Som visas i Figur 1 bodde 60 procent i andrahand mellan ett halvår och upp till två år. 13 procent bodde mer än 5 år i andrahand.

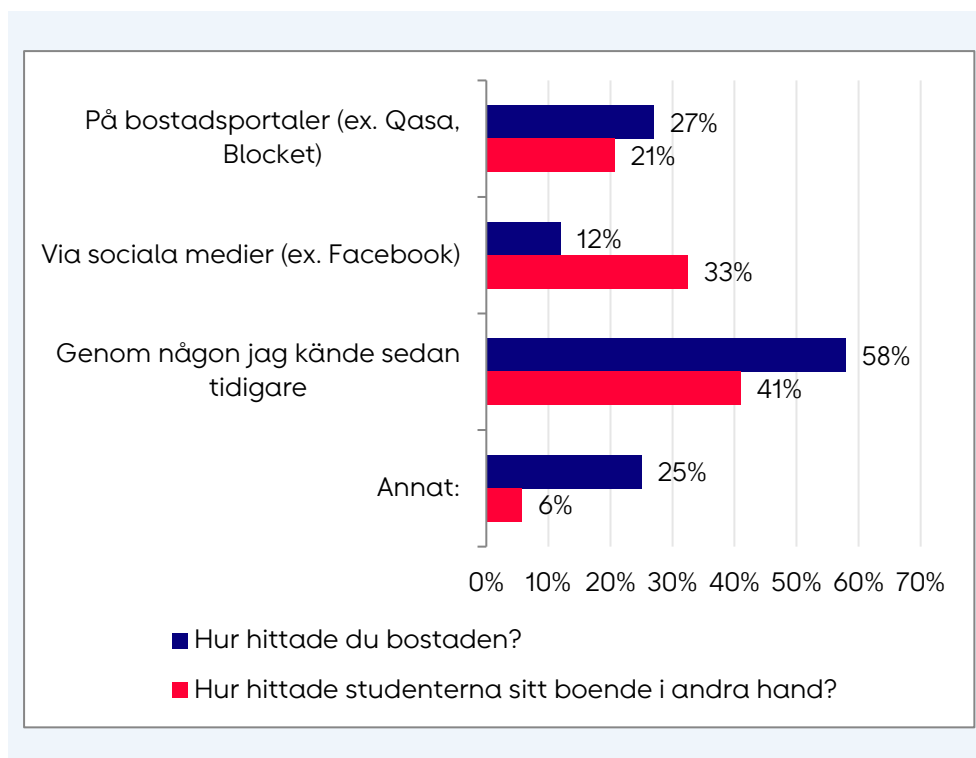
Figur 1. Ungefär hur länge bodde du i andrahand?

Antal svar: 74

I Figur 2 redovisas svaren för hur hyresgästerna svarat i blått och hur studenterna har svarat i rött. Överlagset vanligast bland hyresgästerna att få andrahandskontrakt via någon man kände, men så svarade inte studenterna. De fick andrahandskontrakt via sociala medier i större utsträckning. Inte så konstigt, med tanke på att sociala medier blivit en plattform de senaste årtiondena och hälften av hyresgästerna bodde i andrahand 2000-talet eller tidigare.

Figur 2. Hur hittade du bostaden i andrahand?

Antal svar: 74/470

Citat från enkätsvaren:

Uthyrarna har väldigt stor makt. Kan välja och vraka mellan hyresgäster som är villiga att acceptera vilka usla villkor som helst och sjukt höga andrahandshyror.

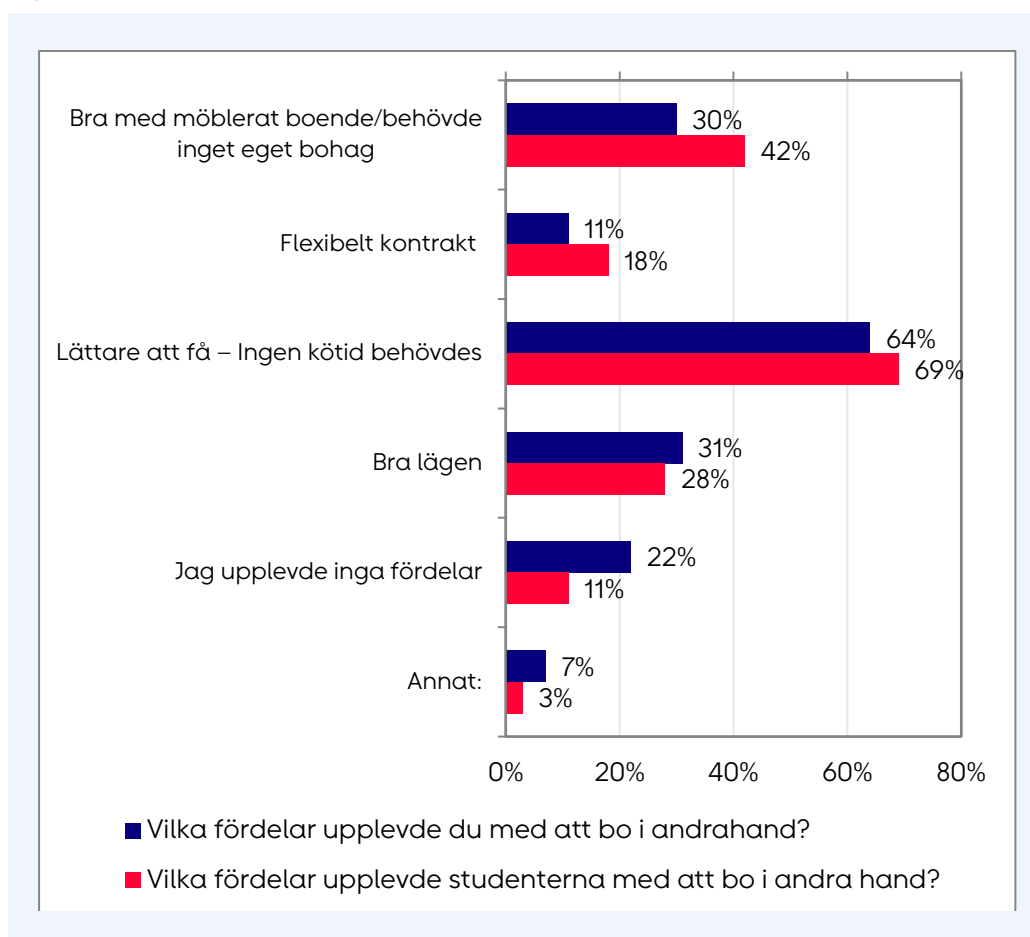
I storstäder är det t.o.m. svårt att komma in på andrahandsmarknaden. Man behöver kontakter (eller tur) för att inte bli lurad.

Största fördelen – ingen kötid krävs

Den främsta fördelen med att bo i andrahand är att det är lättare att få på grund av att det inte finns någon egentlig kö. Över två tredjedelar uppger att ingen kötid behövs är den främsta fördelen.

Studenterna uppskattade att boendet var möblerat och att därmed inte behöva ett eget bohag samt att kontraktet är flexibelt i större utsträckning än medlemmarna. Det kan antas naturligt när man tar första kliven ut i vuxenlivet att inte ha ett bohag än och att också testa sig fram mer. Istället upplevde hyresgästerna, 22 procent, att det inte fanns några fördelar alls med att bo i andrahand. Det är dubbelt så stor andel jämfört med studenterna, 11 procent.

Figur 3. Vilka fördelar upplevde du med att bo i andrahand?

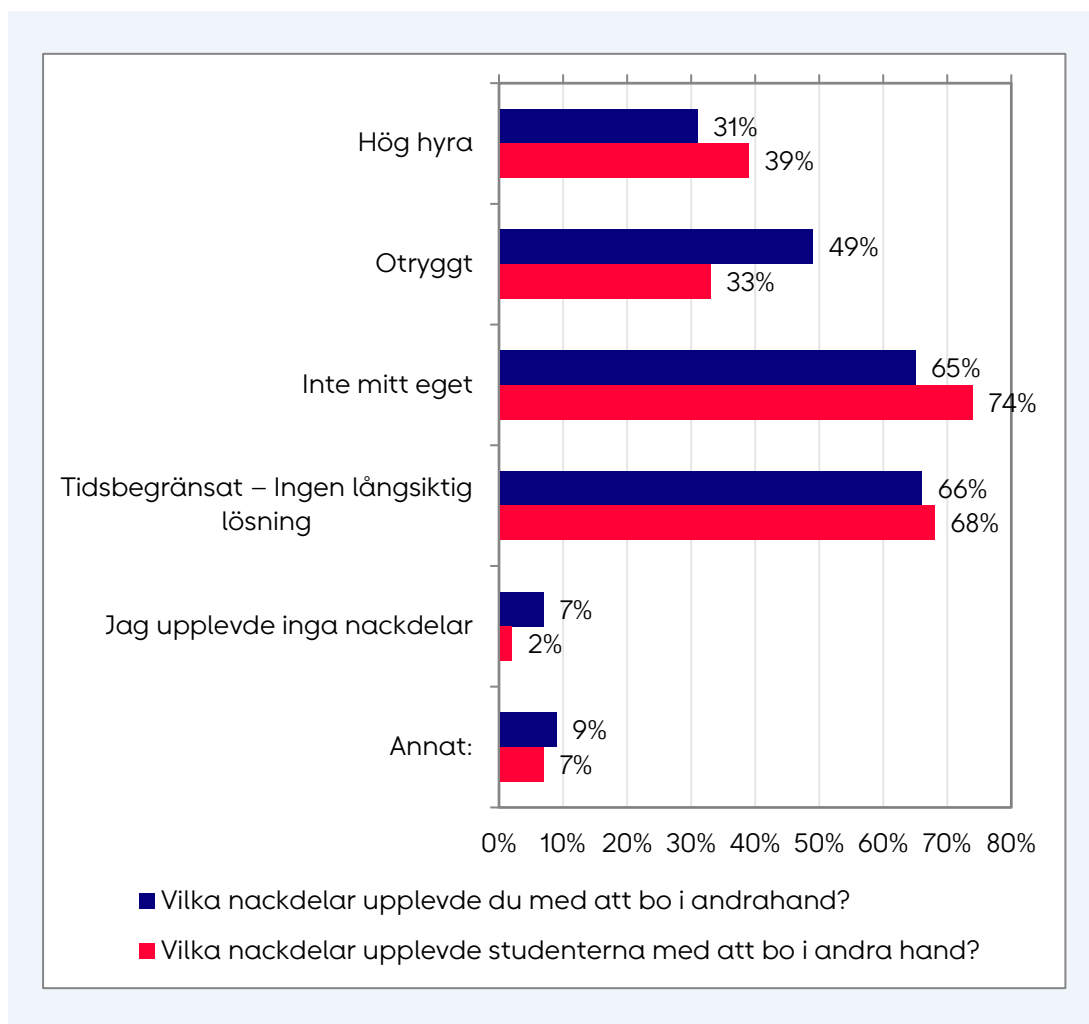
Antal svar: 74 svar och 121 markeringar samt 470 svar och 633 markeringar

Största nackdelen - det är tidsbegränsat

Att boendet i andrahand inte är en långsiktig lösning är den främsta nackdelen för hyresgästerna, som visas i Figur 4. För studenterna var det att "det inte är mitt" som toppade listan på nackdelarna. Båda grupperna sätter dock dessa två nackdelar högst.

Hyresgästerna tyckte att det var otryggt att bo i andra hand i större utsträckning jämfört med studenterna, nästan hälften av hyresgästerna mot en tredjedel av studenterna. De upplevde istället hög hyra som en större nackdel med att bo i andrahand.

Figur 4. Vilka nackdelar upplevde du med att bo i andrahand?

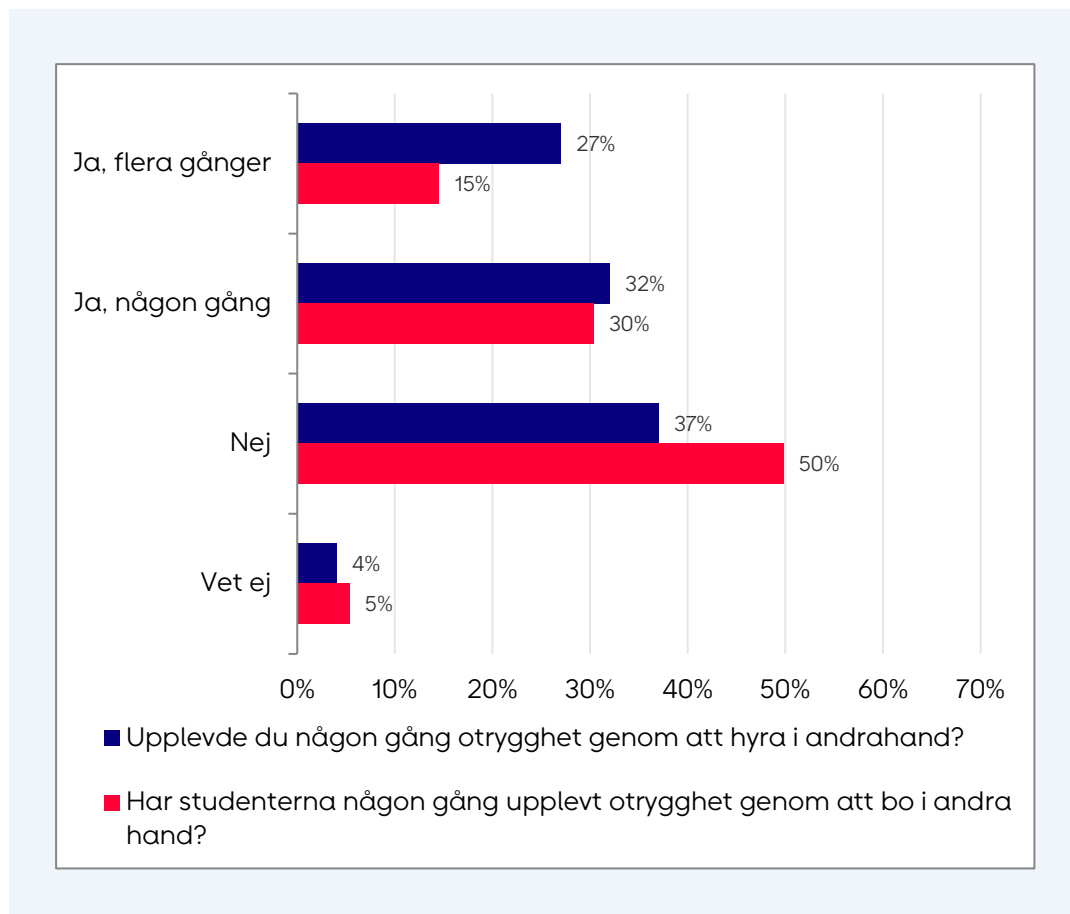

Antal svar: 74 svar och 168 markeringar, samt 470 svar och 829 markeringar

59 procent har upplevt otrygghet kopplat till boendet

Otrygghet är återkommande erfarenhet bland de som bor i andrahand. 59 procent av hyresgästerna har någon gång upplevt otrygghet genom att bo i andrahand. Jämfört med 45 procent av studenterna.

Figur 5. Upplevde du någon gång otrygghet genom att bo i andrahand?

Antal svar: 74/468

” Jag har bott i andrahandslägenheter vid flera tillfällen. Erfarenheten är att det är mycket dyrt och innebär stor otrygghet, då man saknar långsiktig säkerhet och besittningsskydd. För oss var andrahandsboende det enda alternativet eftersom vi inte kunde få en egen lägenhet i vårt eget namn.

”Otryggt att bo i andra hand och veta att det var för en begränsad tid. Jobbigt att flytta ofta. Tråkigt att inte få sätta sin egen prägel på bostaden. Hyrde även på ett ställe där värden inte fick veta att jag bodde där. Kände mig som en skurk i mitt eget trapphus.

”Stressande. Att verkligen behöva ett boende och vara utelämnad till att låna ett rum hos någon annan eller bo i helt fel, för en själv, stadsdel. Att inte ha makten att kunna välja nånting och vara beredd på att betala överhyra eller ruttna bostäder.

”Jag önskar att det funnits bättre lösningar att komma åt de som hyr ut hyresrätter i andrahand utan tillåtelse. Nästa varje person jag känner som flyttar från sin hyresrätt står fortsatt som skriven på adressen och hyr ut utan lov. Det används som sätt att finansiera att köpa bostadsrätter och hus. Och gör att vi som har behovet av hyresrätter står utan bostad.

Sammantaget visar undersökningen att andrahandsmarknaden fyller en central men problematisk funktion på bostadsmarknaden. För både studenter och andra hyresgäster framstår andrahandsboende ofta som det enda realistiska alternativet för att snabbt få en bostad, men boendeformen präglas samtidigt av otrygghet, begränsad makt för hyresgästen och avsaknad av långsiktiga lösningar.